

ERINDRINGSBIO

ET FILMTILBUD TIL MENNESKER MED DEMENS

FILMPAKKE

SJÆLLAND

Fra filmen 'Roskilde Domkirke', Gunnar Robert Hansen, 1942.

Introduktion

ErindringsBio er et filmtilbud til mennesker med demens sammen med pårørende, plejepersonale og frivillige. Det er for alle, der kan lide at se film, som kan sætte gang i erindringer og samtaler om det levede liv.

Filmpakkerne i ErindringsBio giver dig mulighed for at styrke samværet med og blive klogere på et menneske, der lever med demens. ErindringsBio er baseret på principper for reminiscensmetoden, som går ud på at styrke funktionsniveau og trivsel hos mennesker med demens gennem brug af deres egen livshistorie. Med ErindringsBio gør man det helt konkret ved at vække minder til live med filmklip fra barndommen og ungdommen – en tid, de fleste mennesker med demens stadig vil kunne genkalde sig.

ErindringsBio byder på udvalgte dokumentariske filmklip. Filmene følges op af spørgsmål om egne erindringer på baggrund af det, I har set. Filmene og den efterfølgende snak skaber rammen for en fælles oplevelse, der styrker identitetsfølelsen og højner livsglæden hos alle, som ser med.

Tag på en fælles rejse tilbage i tiden!

FILMPAKKEN INDHOLD

Filmpakken viser Sjælland gennem otte film og filmklip fra 1930'erne til 1960'erne med tilhørende dialogmateriale.

Filmene kan findes her: <https://www.danmarkpaafilm.dk/erindringsbio/sjaelland>

For at sikre en god samtale mellem deltagerne anbefaler vi grupper på to til fem deltagere.

Filmpakkens indhold er inddelt i tre niveauer:

- Korte filmklip
- Film og billedkort
- Find filmklip fra din hjemstavn

De tre niveauer indeholder film og materiale af varierende længde og med forskellige grader af kompleksitet. Dermed er de tilpasset mennesker med demens i forskellige stadier. Du kan læse mere under 'Sådan bruger du de tre niveauer'.

Filmpakkens indhold kan fint deles over flere visninger. Det er dig som pårørende, frivillig eller plejepersonale, der guider filmvisningen og samtalen. Det står dig frit for at vælge niveau, film og spørgsmål fra, som du vurderer ikke egner sig til den eller de personer, du ser filmene med. Du skal dog som udgangspunkt ikke være tilbageholdende med at vise en film eller stille et spørgsmål. Formålet med ErindringsBio er at skabe en god fælles oplevelse, men også at stimulere personer med demens kognitivt og lære dem bedre at kende.

Spørgsmålene i filmpakken skal med andre ord opfattes som springbræt til gode, personlige samtaler, hvor glæden ved at fortælle står i centrum.

SÅDAN BRUGER DU DE TRE NIVEAUER

Niveau 1: Korte filmklip

Her finder du en række korte klip på omkring 1-3 minutter. Til hvert klip følger tre til fire spørgsmål, som du kan stille, efter at klippet er vist, for at sætte en samtale i gang. Spørgsmålene er vejledende og kan sagtens erstattes og suppleres af spørgsmål, du selv finder på. Og du kan altid starte med det åbne spørgsmål: "Hvad fik denne film dig til at tænke på?"

- Både film og spørgsmål på dette niveau er nemme at gå til og kan bruges sammen med mennesker med en kort opmærksomhedshorisont.

Niveau 2: Film og billedkort

Her finder du film på omkring 5-12 minutter. Da filmene er lidt længere, kan det være svært at huske alt indholdet. Derfor får du en række billeder fra filmene med tilhørende spørgsmål, som I kan kigge på sammen efterfølgende. Spørgsmålene er vejledende og kan sagtens erstattes og suppleres af spørgsmål, du selv finder på.

- Filmene har en længde, der for nogle kan være udfordrende. Her kan billedkortene forhåbentlig fungere som pejlemærker, så selv mennesker med en kort hukommelseshorisont kan få noget ud af oplevelsen.

Niveau 3: Find filmklip fra din hjemstavn

Her har du muligheden for at se film fra din hjemegn ved at gå på opdagelse på Danmarkskortet på sitet 'Danmark på Film'. Kortet indeholder historiske filmklip fra hele landet. Hukommelsen er særligt knyttet til steder, så derfor kan kortet være et godt værktøj til at vække minder.

Der er ikke forberedt spørgsmål til dette niveau, da det er helt op til jer selv, hvad I vælger at udforske: Film fra den nære hjemstavn, en landsdel eller det foretrukne sommerferiested. Udvalg derfor i fællesskab de klip, som vækker nysgerrighed og kan starte en samtale.

- Bemærk, at du her bevæger dig ud af ErindringsBio-universet og ind på 'Danmark på film'-sitet, der indeholder mange forskelligartede filmklip. Her er klippene ikke udvalgt efter demensvenlige kriterier, og nogle klip kan derfor have negativt indhold – vær opmærksom på dette.
På grund af kompleksiteten i at bevæge sig rundt på Danmarkskortet, kan dette niveau være svært at følge for mennesker med fremskreden demens.

INSPIRATION TIL SAMTALE

SJÆLLAND

INTRODUKTION – KAN LÆSES HØJT, FØR I GÅR I GANG

Danmarks største ø er rig på Danmarkshistorie. Overalt på Sjælland findes historier om magt, handel og hårdt arbejde – fortalt gennem kirker, slotte og gamle handels- og havnebyer. Alt dette har gjort Sjælland til en driftig hovedpulsåre i Danmark, hvor trafik og liv løber på tværs af øen til og fra stort set alle andre landsdele. I denne filmpakke har vi samlet en række film om Sjælland. Tag f.eks. med på sejltur på Isefjorden eller videre til Helsingør, hvor fiskere hiver kæmpestore tunfisk i land. Du kan også opleve ikoniske bygninger såsom Roskilde Domkirke eller Gåsetårnet i Vordingborg. Til sidst går turen til Vestsjælland, både rundt i Holbæk og Sorø Amt.

KORTE FILMKLIP

‘Korte filmklip’ indeholder en række klip på omkring 1-3 minutter. Til hvert klip følger tre til fire forslag til spørgsmål, som du kan stille efter klippet for at sætte en samtale i gang. Spørgsmålene er vejledende og kan sagtens erstattes og suppleres af spørgsmål, du selv finder på. Og du kan altid starte med det åbne spørgsmål: "Hvad fik denne film dig til at tænke på?"

KLIP NR. 1 — Tunfiskeri ved Helsingør

1957, 6 min. (med speak/musik)

Gigantiske tunfisk svømmer rundt i farvandet ud for Helsingør. Garvede fiskere kommer langvejsfra for at deltage i tunfiskerikonkurrencen afholdt af Berlingske Tidende. Solen skinner og humøret er højt, alt imens de kæmpestore fisk bider på krogen.

Spørgsmål du kan stille efter klippet:

- Hvad er dit forhold til Helsingør? Har du boet der eller besøgt byen?
- Har du fisket som en del af dit arbejde eller i din fritid?
- Hvilket erhverv var vigtigt for dit lokalområde? Har du arbejdet med det?
- Holdt din hjemby konkurrencer, da du var barn og ung? Hvilke? Og har du deltaget i en lokal konkurrence?

KLIP NR. 2 — Roskilde Domkirke

Instruktør: Gunnar Robert Hansen, 1942, 2 min. (med speak)

Roskilde Domkirkes historie går 800 år tilbage i tiden. De to kirketårne hæver sig stolt og højt over Roskilde by den dag i dag, men selv de genkendelige spir er nylige tilføjelser til kirkens engang ydmyge begyndelse.

Spørgsmål du kan stille efter klippet:

- Hvad er dit forhold til Roskilde? Har du boet der eller arbejdet i byen?
- Fortæl om en særlig bygning eller noget andet, din hjemstavn er kendt for.
- Gik du ofte i kirke som barn eller ung? Og i hvilken anledning?
- Hvad betyder tro for dig?

KLIP NR. 3 — Præstø fylder 550 år

1953, 1 min. (med speak)

Den nyligt oprettede Gønge Drengegarde sætter gang i fejringen af Præstøs 550 års jubilæum. "Gøngerne" marcherer fra rådhuset og gennem Adelgade til stor jubel. Optoget går bl.a. forbi den gamle Svend Gønges Kro.

Spørgsmål du kan stille efter klippet:

- Hvad er dit forhold til Præstø? Har du boet der eller besøgt byen?
- Hvilken boligtype voksede du op i som barn? F.eks. hus, gård eller lejlighed.
- Fortæl om en byfest eller lokal fejring, du har været med til.
- Har du været medlem af en garde eller på anden måde deltaget i det lokale foreningsliv?

KLIP NR. 4 — Landbrug ved Hillerød

1961, 3 min. (med speak/musik)

Tre unge landmandssønner står tidligt op hver morgen for at forpagte et lille landbrug, der støder op til deres forældres marker. Drengene har betalt forpagtningsafgiften med deres egne lommepenge, og de opdrætter både kalve og smågrise.

Spørgsmål du kan stille efter klippet:

- Har du eller din familie arbejdet med landbrug, eller kender du nogen der har?
- Har du holdt husdyr eller kæledyr som barn eller ung?
- Havde du fritidsjob som barn eller ung? Hvis ja, hvad bestod dit arbejde i?
- Fik du lommepenge af dine forældre? Hvis ja, hvad brugte du dine lommepenge på?

KLIP NR. 5 — Med båd og sejl på Isefjorden

Instruktør: Gunnar Robert Hansen, 1941, 2 min. (med speak/musik)

En sejlbåd er på udflugt rundt i Isefjorden, som strækker sig dybt ind i det nordlige Sjælland. Ved Bramsnæs Vig sværmer måger om agnfiskernes både. Vandet her er omkranset af halvøen 'Dejligheden', hvis bakkede landskab har inspireret digteren Christian Winther.

Spørgsmål du kan stille efter klippet:

- Er du vokset op tæt på en fjord eller havet? Og kunne du lide at bade der?
- Har du været på sejltur i f.eks. kajak, motorbåd eller sejlskib. Fortæl om det.
- Fortæl om en udflugt i naturen du har været på. Hvem var du afsted med?
- Kender du til sange eller digte om din hjemstavn?

KLIP NR. 6 — Vordingborg og Gåsetårnet

1943, 1 min. (uden lyd)

Sommeren er over Vordingborg. Mødesteder som bl.a. havnen bruges flittigt af byboerne, der både nyder en pibe tobak og skåler i øl. Det velkendte Gåsetårn hæver sig op over bybilledet, og turisterne går helt op i toppen for at se den gyldne gås i spiret.

Spørgsmål du kan stille efter klippet:

- Hvad er dit forhold til Vordingborg? Har du boet der eller besøgt byen?
- Var der en havn i din hjemstavn, der var vigtig for lokale erhverv?
- Har du besøgt Gåsetårnet i Vordingborg? Hvad syntes du om det?
- Er din hjemstavn kendt for en særlig bygning eller byggestil?

FILM OG BILLEDKORT

Herunder finder du billedkort, som I kan kigge på sammen efter filmene på omkring 5-12 minutter. Billedkortene indeholder spørgsmål, som kan bruges til at starte en samtale. Og du kan altid starte med det åbne spørgsmål: "Hvad fik denne film dig til at tænke på?"

FILM 1 — C – Et Hjørne af Sjælland

Instruktør: Theodor Christensen og Karl Roos, 1938, 11 min. (med speak/musik)

Et ungt par er på cykeltur rundt i Holbæk Amt, hvor de skal besøge de mange seværdigheder. Turen går bl.a. til Kalundborgs femspirede kirke, Maglesø, Sjællands Odde, badestrandene Høve Strand og Nordstrand ved Rørvig - og mange flere steder, inden turen slutter i Holbæk by.

Mange mennesker handler hver dag i butikkerne langs Ahlgade, Holbæks hovedgade.

Hvad er dit forhold til Holbæk? Har du boet eller handlet i byen?

Badegæster nyder solen og vandet på Nordstranden i Rørvig.

**Badede du meget som barn?
Hvilken strand kunne du bedst
lide at bade ved?**

Med sine fem spir rager Vor Frue Kirke langt op over bygningerne på Torvet i Kalundborg.

**Hvad er dit forhold til
Kalundborg? Har du boet der
eller besøgt byen?**

En kran bruges til at løfte det tunge gods, der skal lastes og losses på Holbæk Trafikhavn.

**Havde din hjemstavn en havn,
der var aktiv? Var havnen vigtig
for de lokale erhverv?**

FILM OG BILLEDKORT – FORTSAT

Herunder finder du billedkort, som I kan kigge på sammen efter filmen på omkring 8-12 minutter. Billedkortene indeholder spørgsmål, som kan bruges til at starte en samtale. Og du kan altid starte med det åbne spørgsmål: "Hvad fik denne film dig til at tænke på?"

FILM 2 — Gennem Midtsjælland! – Historiske steder i Sorø Amt

Instruktør: M. B. Hedegaard, 1940, 12 min. (med speak/musik)

Fire spejderdrengene er på tur gennem byerne i Sorø Amt. De læser selv kortet for at planlægge ruten og slår deres telt op til overnatninger. Turen går bl.a. til Skælskør, Korsør, Trelleborg, Slagelse, Sorø og Ringsted. På turen besøger drengene kirker og borge og lærer meget om Danmarkshistorien.

Tre spejderdrengene foran Sankt Bendts Kirke i Ringsted.

**Hvad er dit forhold til Ringsted?
Har du boet der eller besøgt
byen?**

Fire spejderdrenge har lært at læse et kort. De planlægger deres rute gennem landskabet.

Har du været spejder eller haft en anden fritidsinteresse som barn eller ung?

En gruppe spejderdrenge er på vandretur og sover i telt.

Har du overnattet i naturen som barn eller ung? Fortæl om det.

En dreng nyder naturen og udsigten over landskabet. Han "spiller fløjte" på en pind, han har fundet.

Fortæl om din hjemstavn. Hvad er skønt netop her?

FIND FILMKLIP FRA DIN HJEMSTAVN

Her finder du et Danmarkskort fyldt med røde knappenåle. Hver nål åbner et historisk filmklip, som er optaget på lige præcis dette sted.

Hukommelse har en særlig forbindelse med fysiske og geografiske steder. At genbesøge steder med mange minder kan derfor være givende i reminiscensarbejde.

Rejsen starter på Sjælland, og derfra kan I selv vælge, hvad I vil udforske: Om det skal være filmklip fra den nære hjemegn, en hel region eller det foretrukne sommerferiested et helt andet sted i landet.

Du finder kortet her: <https://www.danmarkpaafilm.dk/kort>

Bemærk, at der ikke er forberedt spørgsmål til de enkelte film. Fokuser derfor på at finde filmklip, som vækker nysgerrigheden, da de fungerer bedst til at vække minder og starte en samtale. Og du kan altid starte med det åbne spørgsmål: "Hvad fik denne film dig til at tænke på?"

NB: Du bevæger dig her ud af ErindringsBio-universet og ind på 'Danmark på film'-sitiet, der indeholder mange forskelligartede klip, som ikke er udvalgt efter demensvenlige kriterier, så vær opmærksom på dette.